

ทะเลไทยน่าเป็นห่วง

กรมทรัพยากรทะเลและชายฝั่งได้เปิดเผยข้อมูลว่าประเทศไทยมีขยะในทะเลมากเป็นอันดับ 6 ของโลก มีการปล่อยขยะลงทะเลถึงกว่า 1 ล้านตันต่อปี ส่วนใหญ่เป็นขยะพลาสติก พบมีเต่าทะเลกว่า 100 ตัวต้องตายลงเพราะกินขยะพลาสติกเข้าไป และมีการค้นพบว่าเต่าทะเลเป็นสัตว์ไม่กี่ชนิดที่กินแมงกะพรุน ซึ่งในปัจจุบันพบว่าจำนวนแมงกะพรุนได้เพิ่มมากขึ้นเป็นจำนวนมาก ส่งผลกระทบกับประชาชนและนักท่องเที่ยวที่ลงเล่นน้ำได้รับบาดเจ็บจากพิษของแมงกะพรุน แต่ปัญหาขยะก็ยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง จะเห็นได้ว่าปัญหาขยะได้ถูกบรรจุไว้ในแผนชาติตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 แต่ขยะในพื้นที่จังหวัดชายฝั่งประเทศไทยมีทั้งหมดประมาณ 2.83 ล้านตัน จำนวน 339,600 ตัน เป็นขยะพลาสติก 15% เป็นขยะที่ยังไม่มีการจัดการที่ถูกต้อง ขยะพลาสติก 51,000 ตัน ถูกปล่อยลงสู่พื้นที่ชายฝั่ง ระบบการจัดการขยะที่ไม่มีประสิทธิภาพเป็นสาเหตุหลักสาเหตุหนึ่งของปัญหาขยะทะเล แม้จะมีพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ใช้บังคับก็ตาม แต่การบังคับใช้กฎหมายก็ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มที่ ประกอบกับจิตสำนึกและการคำนึงถึงความเสียหายของประชาชนและผู้ประกอบการในเรื่องการทิ้งขยะลงทะเลก็ยังมีน้อยอยู่และเมื่อพิจารณาถึงกฎหมายตามพระราชบัญญัติดังกล่าว

มาตรา 4 ได้กำหนดว่า

ที่สาธารณะ หมายความว่า สาธารณสมบัติของแผ่นดินนอกจากที่รกร้างว่างเปล่า และหมายความรวมถึงถนนและทางน้ำด้วย

ทางน้ำ หมายความว่า ทะเล ทะเลสาบ หาดทรายชายทะเลอ่างเก็บน้ำ แม่น้ำ ห้วย หนอง คลอง คันคลอง บึง คู ลำราง และหมายความรวมถึงท่อระบายน้ำด้วย

มูลฝอย หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร ถัง มูลสัตว์ หรือซากสัตว์รวมถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น

มาตรา 33 กำหนดว่าห้ามมิให้ผู้ใดเทหรือทิ้งสิ่งปฏิกูล มูลฝอย น้ำโสโครกหรือสิ่งอื่นใดลงบนถนนหรือในทางน้ำ

มาตรา 57 กำหนดว่าผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 33 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา 48 วรรคสาม กำหนดว่า ค่าปรับที่ได้จากการเปรียบเทียบให้แบ่งแก่ผู้แจ้งกึ่งหนึ่ง ดังนั้นกรณีมีประชาชนไปแจ้งต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินการตามกฎหมาย เมื่อได้มีการเปรียบเทียบปรับ ก็ให้คนแจ้งจับมีสิทธิได้รับค่าปรับกึ่งหนึ่งเนื่องจากมาตรา 51 กำหนดว่าในกรณีที่มิผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ประชาชนผู้พบเห็นอาจแจ้งความต่อพนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้พนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยไม่ชักช้า และให้ถือว่าประชาชนผู้พบเห็นการกระทำความผิดดังกล่าวเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

จะเห็นว่าตามกฎหมายได้กำหนดการห้ามทิ้งขยะมูลฝอยลงในทะเล ซึ่งหากฝ่าฝืนก็ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทและคนที่แจ้งต่อเจ้าหน้าที่ก็มีสิทธิได้รับค่าปรับกึ่งหนึ่ง แต่เมื่อพิจารณาจะเห็นได้ว่าระวางโทษดังกล่าวมีอัตราโทษค่อนข้างต่ำ แต่เมื่อเทียบกับผลกระทบจากการฝ่าฝืนจะเห็นได้ว่ามีผลกระทบสูงมาก ทั้งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศน์ ผลกระทบต่อสัตว์ทะเลรวมถึงมนุษย์ด้วยในที่สุด

อย่างไรก็ตามถึงแม้ที่ผ่านมากฎหมายอื่นๆจะได้มีการแก้ไขเพิ่มโทษ ทั้งให้มีโทษจำคุก หรือโทษปรับที่สูงขึ้น ก็ไม่ได้มีผลต่อการบังคับใช้อย่างจริงจังหรือการฝ่าฝืนที่ลดน้อยลง แนวทางที่เหมาะสมเพื่อผลที่ยั่งยืนคือการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ต่อประชาชนว่าการทิ้งขยะมีผลกระทบต่อระบบนิเวศน์อย่างใหญ่หลวง รวมถึงการปลูกจิตสำนึกเรื่องการทิ้งขยะและการคอยสอดส่องเป็นหูเป็นตาคอยแจ้งเจ้าหน้าที่ให้ดำเนินคดีตามกฎหมายอย่างจริงจัง กับผู้ฝ่าฝืนต่อไป

กัณฑ์ กฤตราชนันท
นิตกร